

UKON

Universitair
Kennisnetwerk
Ouderenzorg
Nijmegen

Inhoudsopgave

Voorwoord

UKON in 2021

Ons verhaal

Speerpunten

Wetenschappelijk onderzoek

Uitgelicht deelprogramma Palliatieve zorg
Promoties in 2021
Samenwerkende Academische Netwerken Ouderenzorg (SANO)
TROTS OP: Samen in Actie Bij Apathie (SABA)
Expertisecentra in de langdurige zorg
Onderzoeksprogramma's, programmaleiders en subsidies

Onderzoek in de praktijk

Voorbeelden onderzoek in de praktijk
Mariska Haazen over haar rol als science practitioner bij Archipel
UKON-aanmoedigingsprijs praktijkonderzoek

De kracht van leren

Verbinding – samen met VOSON
Verbinding – samen met ROC Nijmegen
Verbinding – samen met Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Samen met cliënt en mantelzorger

Start UKON-cliëntpanel
TROTS OP: project Focussen

Wetenschap binnen verpleging en verzorging

Uitgelicht project: EBP-cultuur
TROTS OP: 5 gehonoreerde V&V subsidies
SBAR

Kennis delen en leren van elkaar

Expertteams
Uitgelicht expertteam: Delier
Nieuwe tool in 2021: Denken in mogelijkheden
TROTS OP: groei UKON-kanalen sociale media

Resultaten in de praktijk

Implementatie
TROTS OP: UKON-kenniswaaier
Hybride UKON-symposium

Samenwerkingen

Contact & Informatie

Voorwoord

Het jaar 2021 stond wederom in het teken van Corona, waardoor veel gevraagd werd van de professionals in onze UKON-organisaties. Toch lukte het om in september weer een fysiek UKON-symposium te organiseren wat een groot succes was. Want de bedoeling van ons netwerk is verbinding, elkaar ontmoeten en leren van elkaar en dat gaat toch beter persoonlijk dan allemaal zittend achter een twee-dimensioneel scherm.

2021 stond ook in het teken van zelfevaluatie en een pas op de plaats maken. We mogen met zijn allen heel trots zijn dat een groot deel van de doelen die we ons gesteld hadden in 2018 behaald zijn. Er is echter ook nog wel werk aan de winkel op het gebied van cliëntparticipatie, implementatie en verbinding met het onderwijs. Ook constateerden we dat de bestuurlijke betrokkenheid vergroot zou kunnen worden juist om waarde te creëren voor de cliënten met de kennis die we ontwikkelen. Met de start van de bestuurscommissie gaan we daar de komende jaren hard aan werken.

Ik wens jullie veel leesplezier toe met dit jaarbeeld.

UKON in 2021

Science
practitioners

17

bijeenkomsten

4

Gehonoreerde
subsidieaanvragen

13

Symposium

222

fysieke deelnemers

255

online deelnemers

Publicaties

37

Nieuwsbrief
abonnees 318

LinkedIn volgers

1775

Hoogleraren

2

Senior-
onderzoekers

8

Expertteams

7

Delier, V&V, Extramurale
behandeling, Geriatrische
revalidatie, Zorgtechnologie
& innovatie, Psychologen,
Implementatie

Medewerkers org

± 40.000

Vrijwilligers

± 19.000

Clënten

± 33.300

Lopende
onderzoeksprojecten

62

Promovendi

27

Promoties

2

UKON-team

14

Bijeenkomsten
expertteams

24

Leden UKON-
cliëntpanel

6

Bestuurdersoverleg 2

Stuurgroepoverleg 4

Totaal
subsidiebedrag

€ 2.284.946

Praktijk tools

13

Webinars

3

- GRZ webinar
- Wetenschapsce
UKON-organisaties
- zMW – Tessa de Robot

Ons verhaal

Wie zijn wij?

Wij zijn een regionaal netwerk binnen de zorg voor ouderen en mensen met een chronische ziekte dat (wetenschappelijke) kennis ontwikkelt, verspreidt en implementatie stimuleert bij de aangesloten zorginstellingen en het onderwijs.

Waar werken wij aan?

We zijn er voor de zorgprofessional van nu én van de toekomst. Zij hebben de kennis en de vaardigheden nodig die helpen om recht te doen aan de zorg die een cliënt nodig heeft. Die helpen keuzes te maken met en voor iemand die dat zelf misschien niet meer kan.

Waarom is dat belangrijk?

Omdat ieder mens recht heeft op een menswaardig bestaan met zoveel mogelijk eigenheid en eigen keuzes. Juist in een fase van je leven waarin je kwetsbaar bent en afhankelijk van anderen.

Onze missie

Of we nu onderzoeker zijn, verzorgende, behandelaar, verpleegkundige, manager, hoogleraar of bestuurder, we vinden elkaar in een gemeenschappelijk doel. Wat we ook precies doen in de ouderenzorg, het gaat om:

**Gedeelde kennis die echt
bijdraagt aan de zorg voor
mensen in een kwetsbare
fase in hun leven.**

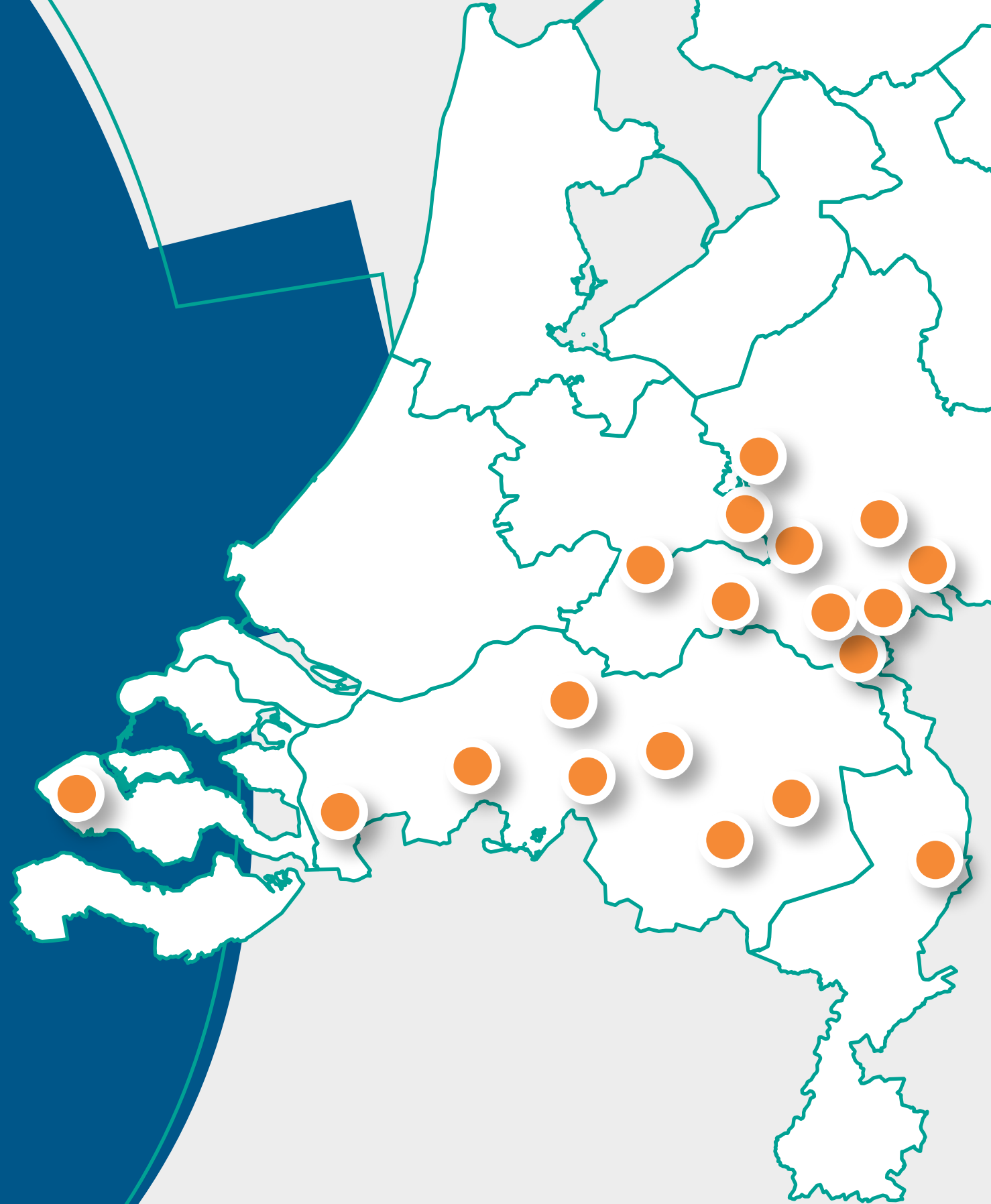

UKON: een duurzaam netwerk

Oudere mensen en mensen met een chronische ziekte blijven steeds langer thuis wonen. Daarmee neemt de complexiteit van de zorg binnen onze instellingen toe. Ook neemt de complexiteit van de zorgvraag toe en speelt technologie een steeds grotere rol.

Al deze ontwikkelingen vragen om meer specifieke expertise. Er moet veel werk verzet worden met (nog steeds) te weinig zorgverleners en door de vergrijzing neemt de druk op de eerste lijn verder toe. Wij staan samen voor deze uitdagingen. De continu veranderende en complexe werkelijkheid vraagt om innovatieve onderzoeksmethodes die effect en meerwaarde laten zien voor de cliënt.

Ons doel is de kwaliteit van leven en van de zorg voor kwetsbare ouderen en mensen met een chronische ziekte te verbeteren.

Even kennismaken met de nieuwe UKON-organisaties

Norschoten

Wij willen onderzoek doen dat aansluit bij de praktijk en bijdraagt aan de vraag van de revalidanten en bewoners. Participeren in UKON wordt gezien als een mooie stap om onderzoek toekomstbestendig te verdiepen en te borgen. Bovendien past dit perfect bij onze ingezette strategische ontwikkeling naar een kennis- en expertisecentrum.

Zorggroep Charim

Wij zijn een lerende organisatie en maken gebruik van de nieuwste technologieën. Wij motiveren onze medewerkers niet alleen door mee te doen met onderzoek, maar stimuleren ook het borgen van de uitkomsten binnen onze organisatie.

Zorggroep Elde Maasduinen

Wij hebben als organisatie de ambitie om evidence-based te werken en het is daarom noodzakelijk dat onze medewerkers zich in hun handelen baseren op de meest actuele kennis en onderzoek. Daarnaast willen wij bijdragen aan de verbetering van de ouderenzorg door onderzoek binnen de organisatie te faciliteren en resultaten te implementeren.

Zinzia Zorggroep

Continu leren & verbeteren is een belangrijk onderdeel van Zinzia Zorggroep. Naast de ontwikkeling/professionalisering van het vakgebied zijn onze medewerkers erg gemotiveerd om bij te dragen aan wetenschappelijk onderzoek, om zo cliënten steeds beter te kunnen behandelen en begeleiden.

19 zorgorganisaties en de afdeling Eerstelijns geneeskunde van het Radboudumc vormen samen het UKON-netwerk:

TROTS OP

2021 startten wij met 4 nieuwe partners bij UKON, een waardevolle uitbreiding van ons netwerk dat nu bestaat uit maar liefst 19 verpleeghuis-zorgorganisaties!

IN GESPREK MET

Wiko Vlasblom, bestuurder van Attent Zorg en Behandeling

Binnen het UKON hebben we afgelopen jaar opnieuw bevestigd dat we samen de schouders steviger onder onze gezamenlijke strategische doelstellingen willen zetten. Vanuit zeven strategische perspectieven willen we wetenschap en praktijk nog sterker met elkaar verbinden en zo met elkaar actiever sturen op het behalen van onze doelstellingen. De opgaves voor nu en in de nabije toekomst zijn uitdagend waarbij wetenschap en praktijk elkaar nodig hebben om bij te dragen aan oplossingsrichtingen en om het vakmanschap van onze medewerkers meer en meer fundament te geven.

Mede om deze doelstelling te behalen is een bestuurscommissie gevormd, bestaande uit drie bestuurders. Deze commissie houdt samen met het Dagelijks Bestuur focus op de strategische koers en mobiliseert kracht. De bestuurscommissie is een belangrijke sparringpartner voor het Dagelijks Bestuur en vervult daarnaast ook de rol van aanjager jegens de deelnemende organisaties. In het najaar van 2021 zijn we met de commissie gestart en samen met Coby Nogarede, bestuurder van De Zorgboog en Marc van Ooijen, bestuurder van De Zorggroep mag ik die rol invullen. Daarnaast leverde ik, namens de bestuurscommissie, een bijdrage aan de dialooggesprekken met bestuurders ter evaluatie van de UKON-werkwijze en de rol van bestuurders hierin.

Eén van de zeven speerpunten betreft 'de kracht van leren'. De ambitie is om onderzoek aan de beroepsopleidingen binnen het MBO te koppelen en hier ruimte voor te maken. Wetenschap is immers van ons allemaal en als we mensen uit de praktijk nieuwsgierig kunnen maken om bij te dragen aan onderzoek en ontwikkeling en hen vaardig maken bij de implementatie krijgen we een belangrijke cirkel rond. Aan deze groep heb ik de afgelopen tijd samen met collega's uit meerdere organisaties een actieve bijdrage mogen leveren.

Wiko Vlasblom

Speerpunten

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Het onderzoeksprogramma Ouderen- en Langdurige zorg bestaat uit zes deelprogramma's. Twee hoogleraren en 8 senior onderzoekers begeleiden op bevlogen wijze het team van 24 onderzoekers en 27 promovendi. In 67 onderzoeksprojecten zijn we actief en we hebben 37 publicaties opgeleverd. We werken samen met de academische netwerken ouderenzorg van SANO en met andere universiteiten en kennisinstituten.

Een stevige basis die mede mogelijk maakt dat we als hoofd- of als medeaanvrager € 2.284.946 aan subsidies gehonoreerd hebben gekregen.

Deelprogramma Palliatieve zorg

Wie denkt aan palliatieve zorg, denkt aan de zorg voor iemand met een ongeneeslijke aandoening, gericht op verlichting van lijden en verbetering van kwaliteit van leven. Wat ons betreft, denk je dan ook aan zorg voor de kwetsbare oudere. Toch lijken de wereld van palliatieve zorg en de ouderengeneeskunde van elkaar gescheiden te bestaan. In 2021 is er vanuit het deelprogramma palliatieve zorg gewerkt om een brug te slaan tussen de ouderengeneeskunde en de palliatieve zorg.

Allereerst is er met talloze experts gesproken om een visie op het deelprogramma palliatieve zorg op te stellen. Deze visie is nu gereed en laat met name zien dat er kansen liggen in samenwerking met de andere deelprogramma's van het UKON en met de palliatieve zorgorganisaties, zoals bijvoorbeeld de

*Danny Hommel,
onderzoeker*

*Raymond Koopmans,
programmamaleider*

Associatie Hospicezorg Nederland. Ook is het plan ontstaan om de deskundigheid van hospice-artsen (meestal specialisten ouderengeneeskunde) beter te benutten. Een netwerk van 24 hospice-artsen heeft een vragenlijst ingevuld waarin zij onderwerpen konden aandragen voor toekomstig onderzoek naar palliatieve zorg. Hiermee zijn kennishiaten vastgesteld op het gebied van behandeling, ziektebeloop en organisatie.

Voor 2022 is het voornemen om met deze kennishiaten ons onderzoek verder uit te breiden. Dit kan door praktische AIOS-projecten, maar ook door te schrijven aan nieuwe onderzoeksvoorstellen. Het streven is dat 2022 het jaar wordt waarin, als je denkt aan palliatieve zorg, je ook denkt aan het UKON.

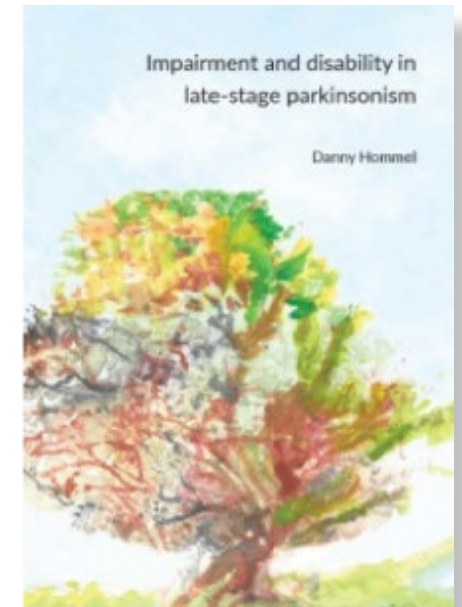
Promoties in 2021

Danny Hommel

De late-fase ziekte van Parkinson en parkinsonismen gaan gepaard met symptomen die problemen geven in het dagelijks functioneren. Het is belangrijk om precies te weten hoe vaak symptomen voorkomen en of ze het functioneren beïnvloeden. Ook is het de vraag of behandeling door een expert het functioneren verbetert.

Dit proefschrift toont aan dat ernstige problemen met het bewegen bij 77% van de mensen kunnen worden voorkomen. Daarnaast heeft meer dan de helft concentratie- en geheugenproblemen, vermoeidheid, bloeddrukdalingen, obstipatie of problemen met het plassen. Psychische problemen komen bij 92% van de mensen voor. Problemen met het denken en het bewegen dragen het meest bij aan problemen in het functioneren. Een behandeladvies, door middel van een brief van een expert, verbeterde het functioneren niet. Dit proefschrift toont aan dat er een grote ziektelast is, waarvoor nog onvoldoende behandeling is. Ook laat het zien dat een simpele oplossing (een expertconsult en een brief) onvoldoende werkt.

Een goede samenwerking tussen neuroloog en specialist ouderengeneeskunde lijkt de sleutel tot optimale behandeling, maar hiervoor is nog veel werk te verrichten.

DOWNLOAD

Promoties in 2021

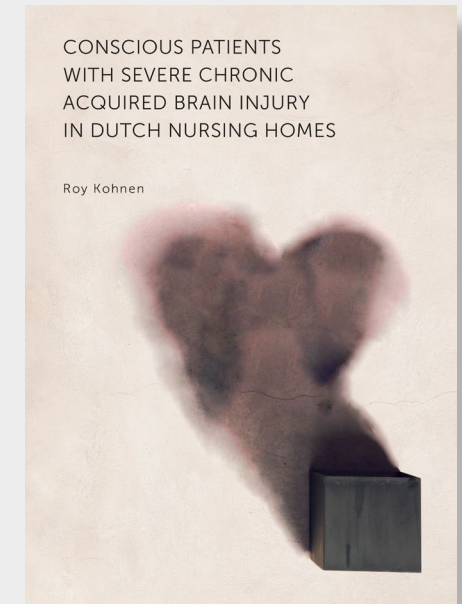
Roy Kohnen

Het proefschrift 'Conscious patients with severe chronic acquired brain injury in Dutch nursing homes' beschrijft voor het eerst een populatie van mensen met ernstig niet-aangeboren hersenletsel (NAH) in verpleeghuizen. Het gaat dan om gedragsveranderingen bij NAH in het algemeen en de chronische gevolgen bij een specifieke vorm van NAH, namelijk mensen met het klassieke Locked-in Syndroom (LIS).

Gedragsveranderingen komen vaak voor. Inzicht in de factoren die gedragsveranderingen kunnen uitlokken, kan een bijdrage leveren aan het begrijpen van de gevolgen. Het kan er ook voor zorgen dat zorgprofessionals alert zijn op deze gevolgen, zodat ze (waar mogelijk) voorkomen kunnen worden. Gevolgen zoals achteruitgang in sociale contacten, gewichtsverlies en overbelaste zorg.

Klassieke LIS daarentegen is zeldzaam. Concentratie van deze patiënten ver weg van hun gezinnen in gespecialiseerde centra is daardoor niet aanbevolen, maar ze kunnen wel profiteren van een mobiel team van experts. Deze patiënten zijn namelijk bij bewustzijn waarbij ze communiceren d.m.v. willekeurige, verticale oogbewegingen waardoor ze voor zichzelf beslissingen kunnen nemen die te maken hebben met zorg en behandeling.

Er is nog steeds weinig bekend over de chronische gevolgen van ernstig NAH. Verder onderzoek kan helpen om bijvoorbeeld meer personaliseerde zorg te realiseren. Daarvoor is het belangrijk dat er een nauwe samenwerking is tussen de dagelijkse praktijk, onderwijs en onderzoek.

DOWNLOAD

Samenwerkende Academische Netwerken Ouderenzorg (SANO)

SANO vormt de verbindende schakel tussen de zes Academische Netwerken Ouderenzorg in Nederland, die ieder een samenwerkingsverband vormen

tussen een universiteit of universitair medisch centrum en zorgorganisaties in de regio. Het UKON is hier één van. De samenwerking binnen SANO leidt tot een grotere beschikbaarheid van kennis voor professionals in het hele land. Door de nauwe samenwerking tussen wetenschappers en professionals zorgen wij voor een effectieve kennisontwikkeling, kennisverspreiding en kennisimplementatie. SANO bestaat uit:

De academische werkplaats UKON ontvangt jaarlijks financiering van ZonMw in opdracht van het ministerie van VWS. Hiermee wordt gewerkt aan de opbouw van de kennisinfrastructuur binnen het programma Kennisinfrastructuur Academische Werkplaatsen Ouderenzorg.

Samenwerking SANO op actuele thema's

In maart 2020 werden de verpleeghuizen plotseling gedwongen hun deuren te sluiten voor bezoek. Samen met de Academische Werkplaats Ouderenzorg Limburg (AWO-L) was UKON kartrekker van de monitor die zicht hield op de toepasbaarheid en impact van het verruimen van de bezoeksregeling in verpleeghuizen in Nederland. In 2021 is deze samenwerking doorgezet en dit heeft geleid tot een vierde en vijfde rapport.

DOWNLOAD

Rapport vier | GEVACCINEERD, EN NU?

Begin januari 2021 is gestart met het vaccineren van bewoners en medewerkers in verpleeghuizen. In de vierde meting (maart/april 2021) van de monitor naar de bezoeksregeling in verpleeghuizen is gekeken naar de vaccinatiegraad en de impact daarvan op de bezoeksregeling en het dagelijks leven in de verpleeghuizen. De conclusie die op basis van deze 4e meting getrokken kan worden is dat het dagelijks leven in verpleeghuizen nog lang niet was als voor corona. De langdurige bezoeksregeling beperkte bewoners en naasten nog steeds enorm in hun dagelijks leven en medewerkers in hun werkzaamheden.

DOWNLOAD

Rapport vijf | DE DRUK IS GROOT, MAAR WE ZIJN 'IN CONTROL'

Het rapport gaat over de vijfde meting van de COVID-19 monitor in verpleeghuizen die uitgevoerd was in de periode van 3 tot 17 december 2021. Vlak voor de persconferentie van 18 december waarin de maatregelen waren aangescherpt. Een van de conclusies van het vijfde rapport laat zien dat de druk door COVID-19 in de verpleeghuizen erg hoog was. Dit kwam vooral door ziekteverzuim en ervaren werkdruk. Tegelijkertijd zeiden bijna alle verpleeghuislocaties 'in control' te zijn.

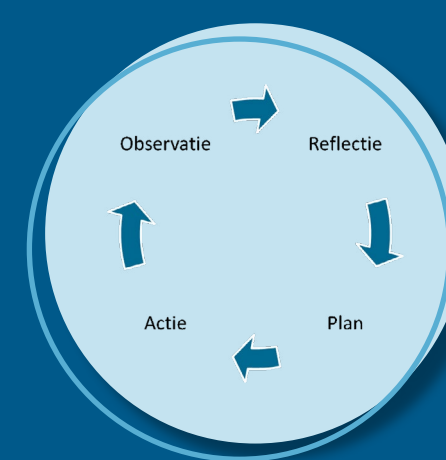
LEES MEER

TROTS OP

Samen in Actie bij Apathie

Ongeveer de helft van de mensen met dementie krijgt te maken met apathie. Apathie is te herkennen aan verlies van initiatief en afname van spontaan gedrag, het minder uiten van emoties en minder interesse hebben in activiteiten en sociaal contact. Het is belastend voor naasten en heeft gevolgen voor de zelfstandigheid, de gezondheid en kwaliteit van leven van mensen met apathie. Uit onderzoek is gebleken dat een zinvolle dag invulling in belangrijke mate bijdraagt aan het welbevinden van mensen met dementie en er zijn aanwijzingen dat dit ook geldt bij apathie. Toch is er in de dagelijkse praktijk weinig aandacht voor apathie en wordt het vaak niet gericht behandeld. Daarnaast is het voor naasten of professionele zorgverleners vaak lastig om in te schatten of ze een persoon met dementie en apathie nu juist moeten stimuleren of met rust moeten laten. Daarom wilden wij een praktische methode ontwikkelen om apathie te behandelen.

SABA is een actieonderzoek: de bewoners, naasten en medewerkers hebben zelf een grote rol in het onderzoek. De dataverzameling in het SABA onderzoek is in verschillende fasen gedaan. In Fase 1 (voor interventie) hebben we onderzocht hoe tegen apathie bij mensen met dementie wordt aangekeken. Hiervoor zijn interviews gehouden met bewoners, naasten en verschillende zorgmedewerkers. Ook zijn er twee focusgroepen gehouden. Na de dataverzameling hebben wij de eerste versie van SABA ontwikkeld, waarna we in fase 2 een pilot hebben uitgevoerd. Door Corona moest de pilot een half jaar worden uitgesteld. In fase 3 hebben we de pilot met de deelnemers geëvalueerd. Wat opviel is dat de **SABA werkwijze en de materialen** makkelijk toegankelijk en praktisch bruikbaar zijn. Ook is gebleken dat het belangrijk is voor mantelzorger en zorgverleners om elkaar goed te informeren en afspraken te maken. Bij de uitvoer van SABA is het belangrijk om de juiste

drs. Hanneke Nijsten

dr. Annette Plouvier

mensen te betrekken en aan te sluiten bij het kennisniveau van de betrokkenen, maar ook om SABA in te passen in de bestaande manier van werken. Daarnaast is het belangrijk gebleken om haalbare doelen te stellen, reële verwachtingen te hebben en te evalueren hoe de uitvoering en samenwerking gaan en welke invloed de context / omgeving heeft. Tenslotte is het belangrijk om blijvend aandacht te besteden aan het onderbreken van apathie. Op basis hiervan is SABA aangepast

en wordt een handreiking implementatie gemaakt.

Na afronding van het project volgt de verantwoording aan de subsidieverstrekken. Daarnaast zullen we de komende periode de ontwikkelde werkwijze en materialen van SABA verder door ontwikkelen en vormgeven zodat ze praktisch toepasbaar zijn. In het voorjaar van 2022 zullen de materialen naar verwachting beschikbaar komen.

‘Mensen met apathie zijn de mensen die niet opvallen, waar anderen niet veel last van hebben. Het zijn de stille mensen die maar zitten te zitten en makkelijk worden vergeten’

Het project is ontwikkeld en uitgevoerd door drs. Hanneke Nijsten (UKON, Archipel), dr. Annette Plouvier (UKON), dr. Martin Smalbrugge (Amsterdam UMC), dr. Roeslan Leontjevas (Open Universiteit), prof. dr. Raymond Koopmans (UKON) en prof. dr. Debby Gerritsen (UKON). ZonMw en Alzheimer-Nederland hebben het project gefinancierd.

Expertisecentra in de langdurige zorg

De langdurige zorg kent een aantal specifieke doelgroepen waarvan het aantal cliënten weinig voorkomt, terwijl de zorgbehoefte complex is. Na een intensief traject is besloten om de kennis(infrastructuur) rondom deze laagvolume, hoogcomplexe doelgroepen te versterken, omdat dit bijdraagt aan betere zorg voor de cliënt. Het betreft o.a. doelgroepen als mensen met de ziekte van Huntington, syndroom van Korsakov, Gerontopsychiatrie of een Langdurige Bewustzijnsstoornis (LBS).

Voor de verschillende doelgroepen wordt inmiddels gewerkt aan het ontwikkelen van een kenniscentrum, doelgroepexpertisecentra en regionale expertisecentra. In dit netwerk is ruimte voor onderzoek, doorontwikkelen van specialistische zorg en behandeling en het delen van kennis.

Doelgroepnetwerk Langdurige bewustzijnsstoornis (LBS)

Voor de ontwikkeling van het doelgroepnetwerk LBS vormen Jan Lavrijsen, programmaleider neurologische aandoeningen UKON/Radboudumc, samen met Bea Notenboom (transitiemanager, Radboudumc) en Sander Ranke (netwerkcoördinator UKON/EENnacoma) het transitieteam in 2021 en 2022. Het EENnacoma-netwerk vormt de basis voor deze ontwikkeling. EENnacoma is een expertisenetwerk van de onderzoeksgroep van Jan Lavrijsen bij afdeling Eerstelijns geneeskunde/Radboudumc en de zorgorganisaties die zorg leveren aan cliënten met ernstig niet-aangeboren hersenletsel.

Jan Lavrijsen, Sander Ranke, Bea Notenboom

Programmaleiders

Welbevinden

Prof. dr. Debby Gerritsen
Ouderenpsycholoog

Dementie op oudere leeftijd

Dr. Marieke Perry
Huisarts

Palliatieve zorg

Prof. dr. Raymond Koopmans
Specialist ouderengeneeskunde

Dementie op jongere leeftijd

Dr. Christian Bakker
GZ-psycholoog

Neurologische aandoeningen

Dr. Jan Lavrijsen
Specialist ouderengeneeskunde

Verzorging en verpleging

Dr. Anke Persoon
Verplegingswetenschapper

Gehonoreerde subsidies 2021

UKON-projecten	Bedrag
<u>Communiceren volgens de SBAR</u>	€ 300.000
In samenwerking met Liemerij, De Waalboog, SVRZ en Zorggroep Charim, Hogeschool Arnhem Nijmegen, ROC Nijmegen	
<u>Extramurale Praktijk Ontwikkeling Specialist ouderengeneeskunde: pilot implementatie</u>	€ 69.875
In samenwerking met NEO, ZZG, Waalboog, ZMW, Kalorama	
<u>Extramurale Praktijk Ontwikkeling Specialist ouderengeneeskunde: pilot implementatie (EPOS-2 pilot implementatie)</u>	€ 50.000
In samenwerking met NEO, ZZG, Waalboog, ZMW, Kalorama	
<u>Lichtpuntjes; samen waarderen wat er goed is in het leven</u>	€ 300.000
<u>Focussen bij mensen met de gedragsvariant van frontotemporale dementie</u>	€ 27.196
In samenwerking met Stichting de Waalboog, Stichting Florence, stichting Groenhuysen, Kenniscentrum Dementie op Jonge Leeftijd en FTD Lotgenoten Kenniscentrum Dementie op Jonge Leeftijd en FTD Lotgenoten	
<u>Betekenisvolle activiteiten en bezigheden voor mensen met dementie</u>	€ 25.000
<u>Passende functiemix in het verpleeghuis</u>	€ 150.000
In samenwerking met ZZG, Waalboog, Kalorama, het Gasthuis en Huize Rosa	
<u>Span+ Empowerment bij dementie</u>	€ 53.015
<u>Transitiefase doelgroepnetwerken WLZ; mensen met een langdurige bewustzijnsstoornis</u>	€ 500.000
In samenwerking met (EENnacoma)	
Projecten waar UKON aan meewerkt	Bedrag
<u>Met het Werk-DEM kompas op weg naar een verbeterde re-integratie van werknemers met dementie</u>	€ 399.860
Project van Maastricht University. In samenwerking met De Wever	
<u>VIMP- Doorontwikkelen en verspreiden van het handboek EBP voor zorgteams in verpleeghuizen uit project EVIDENCE</u>	€ 50.000
Project van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen	
<u>Stimulerend leefklimaat</u>	€ 150.000
Project van tanteLouise	
<u>Zicht op zingeving</u>	€ 210.000
Project van Radboudumc, afd. Anesthesiologie, Pijn en Palliatieve Geneeskunde en ELG	

ONDERZOEK IN DE PRAKTIJK

UKON richt zich naast het wetenschappelijk onderzoek ook op onderzoek in de praktijk. Dit doen we met name door in de organisaties te werken aan een cultuur waarin medewerkers nieuwsgierig zijn en zichzelf de vraag stellen: “Is dat wat ik doe nog steeds de beste manier of kan het beter of anders?” Ook zijn er veelbelovende innovaties in de praktijk die verdere onderbouwing vragen door wetenschappelijk onderzoek.

Ondersteunen van onderzoek in de praktijk, een paar voorbeelden

Raadpleeg je wetenschapper

UKON-promovendi Inge en Charlotte geven advies aan de wetenschapscommissies en science practitioners van UKON-organisaties over de opzet en uitvoering van praktijkonderzoek. Een vraag over 'hoe het nu zit met de wet- en regelgeving omtrent onderzoek' is opgepakt. Charlotte en Inge hebben dit in een factsheet samengevat. De factsheet werd zo enthousiast ontvangen dat er interesse was bij professionals om hier meer over te weten. Zodoende is er een bijeenkomst bij deze zorgorganisatie georganiseerd waar Charlotte een presentatie gaf over dit onderwerp. Ook is de factsheet beschikbaar gesteld aan alle wetenschapscommissies van UKON-organisaties. Op deze manier wordt kennis over onderzoek in de organisaties verstevigd.

Meet up science practitioners en UKON-onderzoekers

Jaarlijks organiseert UKON een bijeenkomst waar science practitioners en UKON-onderzoekers elkaar ontmoeten en verbinding creëren. Tijdens deze bijeenkomst zijn door de science practitioners veelbelovende best-practices en praktijkvragen gedeeld waarbij UKON-onderzoekers een advies hebben gegeven over hoe de volgende stap gezet kan worden om innovaties in de praktijk of praktijkvragen te onderbouwen met onderzoek.

Inge Knippenberg

Charlotte van Corven

Science practitioner als vliegwiel

Drie jaar na de start van de rol science practitioner bij het UKON is er onderzoek gedaan naar de activiteiten van de science practitioners en het resultaat hiervan op individueel, organisatie en netwerkniveau. De invulling van de rol is gevarieerd en verschilt per zorgorganisatie. Dit heeft te maken met verschillende aspecten zoals: de opdracht van de zorgorganisatie, het persoonlijke profiel van de science practitioner en de afbakening die er wordt gemaakt in doelgroep of locatie.

Science practitioners zijn echte netwerkers, organiseren inspirerende bijeenkomsten om nieuwe kennis te delen, dragen bij aan het ontwikkelen van onderzoeksbeleid of de kennisagenda, signaleren praktijkvragen en begeleiden studenten/collega's met praktijkonderzoek. Ze leggen verbindingen met MBO, HBO en WO-onderwijs. Het zijn echte duizendpoten. Ze hebben goede communicatieve vaardigheden, zijn creatief en ambitieus en durven te pionieren. Ook hebben ze een leiderschapsrol in het enthousiasmeren en motiveren van hun collega's om met onderzoek aan de slag te gaan of om nieuwe kennis te zoeken en toe te passen. Het gedachtegoed van UKON en de door UKON ontwikkelde kennis krijgen structureel meer aandacht in de organisaties en er vindt meer uitwisseling plaats tussen organisaties door de science practitioners. De science practitioners zelf ervaren de rol als een manier om zich persoonlijk te kunnen ontwikkelen en om de organisatie te helpen stappen te zetten in het verbinden van wetenschap met praktijk. Kortom; een belangrijke rol die de zorgorganisaties daadwerkelijk helpt om te bouwen aan een duurzame kennisinfrastructuur en een cultuur van leren en ontwikkelen.

Wil je meer weten? Het rapport kan je [hier](#) lezen.

Ook wordt er gewerkt aan een publicatie op basis van dit onderzoek.

De fysiotherapeuten, die wilden literatuur zoeken maar die liepen daar altijd op vast. Ja, toen dacht ik, hoe kan ik hierin helpen ... ? Dan maak ik een soort van workshop voor hen, over literatuur zoeken. Nou, dan hoor ik: de diëtisten, die willen dat ook."

Mariska Haazen over haar rol als science practitioner bij Archipel

Kan je een concreet voorbeeld geven die de rol van de science practitioner bij Archipel mooi weergeeft?

Het 'MAT-i project: Meer Autonomie door Technologie' is tot leven gekomen door de UKON-aanmoedigingsprijs. In aanloop naar de nominatie van deze prijs hebben wij samen met team innovatie en de verpleegteams van de somatiek afdelingen dit mooie onderzoek bedacht. Het onderzoek is gericht op de effecten van de inzet van smart home technologieën op de zelfredzaamheid en kwaliteit van leven van bewoners op de somatiek afdeling. Bewoners op de somatiek afdelingen zijn erg afhankelijk van de hulp van zorgmedewerkers, vaak ook voor niet zorg gerelateerde hulp, denk aan de gordijnen open doen, licht aan doen en radio of muziek aan zetten. Door inzet van smart home technologieën zouden bewoners zelfredzamer worden waardoor hun kwaliteit van leven verbeterd wordt. Daarnaast kan het zorgen voor minder werkdruk van zorgmedewerkers. Uiteindelijk hebben we de prijs helaas niet gewonnen maar het enthousiasme dat we bij de verpleging en verzorging hebben gezien konden we niet zomaar negeren. Hierdoor hebben we besloten het project toch uit te gaan voeren. Op dit moment staan we op het punt om van start te gaan met de vragenlijsten.

Wat is voor jou de belangrijkste drijfveer om science practitioner te zijn?

Mijn belangrijkste drijfveer is dat ik energie krijg van het kijken naar mogelijkheden bij zaken die minder lopen of verbeterd kunnen worden. Als SP-er heb je een verbindende rol en die past mij heel goed. Het is fijn om te merken dat je als SP-er steeds meer betrokken wordt zowel binnen als buiten de organisatie. Binnen Archipel hebben we het OIO platform (onderzoek, innovatie en ontwikkeling) ontwikkeld. Om binnen de organisatie ook meer verbinding te krijgen en dit krijgt steeds meer vorm wat leidt tot kortere lijnen. We hopen hiermee de zorg te verbeteren, medewerkers te ondersteunen en enthousiasme te creëren voor onderzoek, innovatie en ontwikkeling.

UKON-aanmoedigingsprijs praktijkonderzoek 2021

Op initiatief van de science practitioners heeft UKON €10.000,- beschikbaar gesteld om onderzoek in de praktijk mogelijk te maken. Het doel was enerzijds om een goed idee ook echt tot uitvoering te kunnen brengen en anderzijds om een beweging op gang te brengen in de organisaties om nieuwsgierig te zijn en na te denken welke vragen uit de praktijk echt beantwoord moeten worden.

De UKON-organisaties hebben hier direct gebruik van gemaakt en er zijn maar liefst 17 onderzoeksvoorstellen ingediend! De science practitioners hielpen hun collega's met het vertalen van

de praktijkvraag naar een onderzoeksopzet. We zagen zeer diverse thema's zoals zorgtechnologie en innovatie, complementaire zorg, het verhaal van de cliënt, het stimuleren van autonomie en zo lang mogelijk thuis kunnen wonen.

De 17 inzendingen zijn beoordeeld door de jury Aanmoedigingsprijs. In de jury zat een vertegenwoordiging van bestuurders, onderzoekers, science practitioners en het UKON-bureau. De volgende vijf inzendingen werden genomineerd:

Archipel Zorggroep

Meer autonomie door technologie (MAT)

De Zorggroep

Proeftuin: Van wie is de zorg?

MIJZO

Interventie bij zorgmijding door gebrek aan ziekte-inzicht bij mensen met de ziekte van Huntington

tanteLouise

Invloed van het mictie- en ontlastingspatroon op (onbegrepen) gedrag van mensen met dementie

Zorgcentra de Betuwe

Thuisleven Ondersteund

De vijf genomineerden hebben aansprekende filmpjes gemaakt over hun praktijkonderzoek. Benieuwd? **Bekijk de filmpjes!**

Om te kunnen winnen konden alle medewerkers, vrijwilligers, cliënten en naasten van UKON-organisaties stemmen op een van deze vijf genomineerden. Een spannende race begon! Bijna 2000 stemmen werden uitgebracht.

Op het UKON-symposium werd het project ‘Proeftuin van wie is de zorg’ van De Zorggroep uitgeroepen tot winnaar. Een praktijkonderzoek om te komen tot

1. Een zorgpad ‘Multidisciplinaire samenwerking op basis van positieve gezondheid’
2. Het formuleren van kwaliteitsindicatoren die de resultaten van dit zorgpad meetbaar kunnen maken, opgezet en ontwikkeld vanuit het perspectief van de cliënt en zijn systeem.

De Zorggroep zal op het volgende UKON-symposium de resultaten van dit onderzoek terugkoppelen aan alle UKON-organisaties. Zo kunnen we samen leren van dit praktijkonderzoek.

“Het is jammer dat we uiteindelijk niet hebben gewonnen. Maar inmiddels waren we zo bezig geweest met dit onderzoeks idee dat we er toch echt uitvoering aan gaan geven. Iedereen is nu zo gemotiveerd en vindt het onderwerp zo belangrijk.”

“Met het stemmen voor de aanmoedigingsprijs creëerden we heel veel enthousiasme bij iedereen voor onderzoek! Erg leuk om te merken dat dit leeft en zoveel energie geeft!”

DE KRACHT VAN LEREN

Kennis delen in de driehoek praktijk, onderzoek en onderwijs is nodig voor de beste zorg. De ontwikkelde kennis dient snel zijn weg te vinden binnen het onderwijs. Daarom wordt er via verschillende vormen samengewerkt met het MBO, HBO en de universiteit.

Verbinding - samen met VOSON

In de afgelopen drie jaar hebben wij de samenwerking met de vervolgopleiding tot specialist ouderengeneeskunde Nijmegen (VOSON) geïntensiveerd. Wij informeren elkaar over de belangrijkste ontwikkelingen bij het UKON en de VOSON.

Daarnaast hebben wij directe verbindingen gelegd tussen de onderzoekers, de lopende projecten van het UKON en de VOSON-docenten. Het doel hiervan is om de uitkomsten van de studies direct te implementeren in het onderwijs van de aios ouderengeneeskunde.

*Zo brengen
wij onderzoek
en onderwijs
bij elkaar.*

UKON-onderzoekers begeleiden scripties van aios en in het bijzonder de zogenaamde 'academic trainees'. Dit zijn onderzoeksstages van drie maanden die afgerond worden met een concept Engelstalig artikel.

UKON-onderzoekers begeleiden artsen in opleiding tot onderzoeker (aioto). Dit zijn artsen in opleiding tot SO die dit combineren met een promotietraject.

UKON-onderzoekers begeleiden onderzoeksstages van geneeskunde-studenten.

zie ook: **Verbinding – samen met Hogeschool van Arnhem en Nijmegen**

Verbinding - samen met ROC Nijmegen

Een mooi voorbeeld is de verbinding tussen het UKON en het ROC Nijmegen. Deze verbinding draagt namelijk bij aan het laten landen van recente kennis binnen de grootste beroepsgroep in de zorg: de toekomstige verzorgenden IG en verpleegkundigen.

Anja introduceert UKON bij haar mede-docenten en onderzoekt welke UKON-tool direct vertaald kan worden naar het onderwijs. Zij heeft als eerste de docentenhandleidingen voor het stappenplan antipsychotica geschreven, zodat deze tool zijn weg vindt binnen het onderwijs.

De docenten reageren erg enthousiast op de nieuwe module. Linda: 'Tijdens het geven van de lessen viel op dat er veel interactie was tussen de studenten onderling. Daarnaast zorgen met name de stellingen voor veel inbreng van praktijksituaties. Dit bracht leerzame discussies met zich mee. Na afloop gaven studenten aan de lessen interessant, leerzaam en informatief te hebben gevonden. Twee studenten vertelden een week later dat zij met collega's in gesprek zijn geraakt over de wijze waarop het team omgaat met antipsychotica. Mooi, hoe de kennis zijn weg naar de praktijk vindt.'

Linda de Haan
docent verzorgende-IG bij het ROC Nijmegen

TROTS OP

De bekendheid van UKON binnen het ROC Nijmegen wordt steeds groter. 'Zo hebben een aantal docenten en tevens studenten deelgenomen aan het UKON-symposium', vertelt Anja. 'Ik heb via de mail alle docenten op de hoogte gebracht van het symposium. Deze hebben dit naar hun groepen door gestuurd. Een van de studenten heeft zich aangemeld en het symposium gevolgd. Dit heeft ze op school daarna in de groep besproken. Deze student heeft voor de hele groep de kenniswaaier besteld en uitgedeeld.'

Anja Harlaar
docent verpleegkundige ROC Nijmegen
en 1 dag in week UKON Linking -pin

Wat heeft de les **Bewust omgaan met antipsychotica** voor jou opgeleverd? Studenten vertellen.

“

Antipsychotica gebruik gaat vaak gepaard met probleemgedrag. Goede observatie en rapporteren is daarom heel belangrijk.

Erg interessant en werkt motiverend om er meer onderzoek naar te doen en toe te passen in het werkveld.

”

“

Nieuwsgierigheid naar verschillende psychofarmaca.

“

Door de les ben ik geïnspireerd om te blijven zoeken naar alternatieven voor antipsychotica. Dit wil ik graag toepassen. Er mag meer aandacht aan gegeven worden.

”

”

Inzicht in de rol als verzorgende en in de term antipsychotica.

“

Reuze interessant, ik ben nog meer gemotiveerd om alles te leren over antipsychotica.

”

Het belang om er met je team in gesprek over te gaan is duidelijk geworden.

”

SAMEN MET CLIËNT EN MANTELZORGER

Binnen het UKON wordt de participatie van cliënten en naasten als onmisbaar gezien, dat blijkt wel uit de inspanningen van de werkgroep ‘Samen met cliënt en mantelzorger’. Naar aanleiding van het advies van de werkgroep (eind 2019) is het UKON-cliëntpanel opgezet en gestart. Het panel wordt structureel betrokken bij onderzoek en beleid van het UKON. Op het gebied van onderzoek wil het panel meedenken bij het prioriteren en kiezen van onderwerpen, de uitwerking en uitvoering van de onderzoeksopzet en het delen van de resultaten. Daarnaast heeft het panel ook een adviserende rol bij de implementatie van de onderzoeksresultaten.

Start UKON-cliëntpanel

In december zijn we gestart met het UKON-cliëntpanel en heeft de eerste bijeenkomst plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst is er samen nagedacht over de rol van het panel en een passende werkwijze binnen het netwerk. Wij zijn gestart met zes panelleden. Het merendeel van de panelleden heeft een connectie met cliëntenraden van de UKON-organisaties.

Maak kennis met Klaas Rienks, deelnemer van het UKON-cliëntpanel. Samen met de andere deelnemers van het panel vindt Klaas het van belang om na te denken hoe ze ouderen in verpleeghuizen goed kunnen vertegenwoordigen én tegelijkertijd de ruimte vinden om de praktijk met wetenschappelijk onderzoek te verbinden.

‘Met de kennis en ervaring die ik heb opgedaan door de zorg voor mijn moeder, de deelname aan cliëntenraden en het meehelpen op de afdeling denk ik dat ik een belangrijke bijdrage kan leveren en de doelgroep goed kan vertegenwoordigen.’

Even voorstellen

Klaas Rienks, 77 jaar

Voormalig beroep: **Dierenarts**

Connectie met de zorg: **9 jaar lang mantelzorger geweest voor zijn moeder die leed aan Alzheimer, zowel in de thuissituatie als later in het verpleeghuis.**

TROTS OP

Het project **focussen** is één van onze voorbeelden waar de input van naasten (ervaringsdeskundigen) gebruikt wordt bij het onderzoek. Hoe dan? UKON-onderzoeker Malissa en ervaringsdeskundigen Margreet en Karin vertellen over hun rol.

Wat levert de inbreng van naasten voor jou op bij het onderzoek? De betrokkenheid van Margreet en Karin bij het project Focussen is erg waardevol. Niemand anders kan immers het perspectief van de partner, kinderen en overige betrokkenen beter inbrengen dan zichzelf. De ervaringsdeskundigen hebben ons meegenomen in hun ervaringen gedurende het ziekteproces van hun naaste, attent gemaakt op de uitdagingen die zij daarbij zijn tegenkomen en meegedacht over oplossingsrichtingen hiervoor binnen het huidige project. Deze inbreng en hun feedback op onze inspanningen om hierop in te haken, hebben tot een verrijking van het project Focussen geleid.

Malissa Janssen, Uitvoerend onderzoeker

Wat is je rol bij dit project? Mijn rol bij het project is meelezen, luisteren, feedback geven over de impact van Focussen bij mensen met frontotemporale dementie (FTD). Als partner én als secretaris van FTD-Lotgenoten kan ik hier een mooie bijdrage aan leveren, door de ervaringen van mezelf en lotgenoten mee te nemen. **Waarom vind je dit belangrijk?** De samenwerking en communicatie tussen partner en zorgprofessionals vind ik heel belangrijk. De partner en familie kunnen immers veel informatie geven over hoe iemand was en waar hij/zij plezier in had. Zo kunnen wij samen de beste zorg bieden.

Margreet Mantel, ervaringsdeskundige

Ik vind het belangrijk om ook uit het perspectief vanuit de mantelzorger te kijken en feedback te geven. Daarom werk ik graag mee aan het project Focussen.

Karin Stolk, ervaringsdeskundige

WETENSCHAP BINNEN VERPLEGING EN VERZORGING

Het onderzoeksprogramma V&V vult zich met praktische thema's rondom het samenwerken van zorghulp, verzorgenden, verpleegkundigen en verpleegkundig specialisten. Een goed voorbeeld daarvan is het actieonderzoek passende functiemix, dat in het najaar van 2021 gestart is. Dit onderzoek streeft naar het optimaliseren van de inzet én de samenwerking binnen V&V en met psychologen en artsen. We starten in de zorg met nog drie andere studies waarbij we actieonderzoek toepassen, een methode waarbij een team V&V onderzoekt hoe het kan verbeteren en kan leren. Dus mét de teamleden samen. Teamcultuur, rollen en functies, overdracht, communicatie zijn thema's die hierbij belangrijk zijn.

Projecten uitgelicht

EBP-cultuur

Met Anneke van Vught, associate lector HAN, werken wij samen aan het ontwikkelen van een Evidence Based Practice (EBP) cultuur in de zorgteams in verpleeghuizen. Momenteel loopt het project Evidence 2.0 waarbij psychologen, paramedici en artsen aansluiten bij het ontwikkelen van een interprofessionele leer-en werkcultuur. In dit vervolgproject ondersteunen interne en externe coaches het veranderingsproces. Het [digitale Handboek EBP](#) voor zorgteams in verpleeghuizen bevat hiervoor al veel informatie. Maar 'het ontwikkelen van een leer-werkcultuur is echt ingewikkeld en daar is meer voor nodig dan het handboek' aldus Anneke. Zij heeft daarom subsidie aangevraagd en ontvangen om het handboek meer gebruiksvriendelijk te maken, een extern coaching programma te ontwikkelen en het handboek landelijk onder de aandacht te brengen. Dit laatste gebeurt in samenwerking met Vilans en het Van Kleef Instituut. Daarnaast komt er een extern coachingsprogramma. Mariska Peeters werkt hieraan mee. Zij is verpleegkundige GRZ bij MIJZO en interne coach van Evidence. Zij stelt 'Het hoeft niet groots te zijn, maar ieder heeft een rol; op deze manier verbeteren we ons handelen en de kwaliteit van zorg'.

De volgende organisaties doen mee aan Evidence 2.0: MIJZO, Attent, ZZG, De Waalboog, Zorggroep De Betuwe en Liemerijje.

Anke Persoon

Marleen Iovink

Mariska Peeters

Anneke van Vught

TROTS OP

5 gehonoreerde subsidies

In 2021 zijn alle vijf onze subsidieaanvragen gehonoreerd. Twee studies waar we de hoofdaanvrager van zijn, namelijk: SBAR (communicatie in acute situaties) en Passende functiemix (intraprofessioneel samenwerken). En drie studies waar we mede-aanvrager zijn: Stimulerend Klimaat voor bewoners in het zorgcentrum, zicht op Zingeving (zinggeving integreren in dagelijkse praktijk) en het verder uitrollen van het Handboek EBP.

SBAR

Als de situatie van verpleeghuisbewoners plotseling verslechtert, is optimale communicatie tussen verzorgenden, verpleegkundigen en artsen van groot belang. Deze communicatie is vaak niet gestructureerd en wisselend van kwaliteit. De **SBAR-methode** is een methode om gestructureerd te communiceren bij acute en onverwachte situaties. In het kader van haar HBOV-opleiding heeft Sanne Tilleman, kwaliteitsverpleegkundige, enkele jaren geleden de SBAR-methode kleinschalig geïntroduceerd binnen Liemerije. 'We hebben toen kunnen constateren dat het gebruik van de SBAR in acute situaties rust en overzicht brengt in de communicatie', aldus Monique Kateman, Coördinerend Verpleegkundige. Beiden zijn super blij dat Liemerije drie jaar de tijd krijgt om de SBAR goed binnen V&V en met de artsen in te voeren. Het klinisch redeneren, wat onder de SBAR valt, vraagt een denk- en cultuurverandering. 'Door actieonderzoek kan het implementeren precies toegesneden worden op de eigen situatie in Liemerije' aldus Sanne en Monique. Ook Zorggroep Charim, De Waalboog en SVRZ nemen deel aan deze studie.

*Sanne Tilleman en Monique Kateman samen,
verpleegkundigen Liemerije*

KENNIS DELEN EN LEREN VAN ELKAAR

Het UKON is een lerend netwerk dat continu in beweging is. Kennis delen en leren van elkaar staan centraal in dit speerpunt. UKON faciliteert en stimuleert dit op allerlei manieren. Op inhoudelijke thema's delen professionals uit de organisaties hun expertise in de expertteams. Zo brengen wij verschillende expertises en organisaties bij elkaar. Maar ook op beleidsspeerpunten van UKON zijn werkgroepen actief met bestuurders, stuurgroepleden en professionals uit de organisaties.

Expertteams

Om bestaande expertise te bundelen of relevante vragen over een zorgonderwerp te beantwoorden zijn expertteams samengesteld. Expertteamleden komen uit de verschillende zorgorganisaties en hebben verschillende disciplines en achtergronden zoals psychologen, paramedici, verpleegkundigen, maar ook leidinggevenden, projectleiders en beleidsmedewerkers. Zij ontwikkelen tools, handvatten en producten die door alle UKON-organisaties toegepast kunnen worden of organiseren netwerkbijeenkomsten en webinars over een relevant thema. UKON heeft zeven expertteams, waarvan het expertteam implementatie in 2021 is gestart. Op de volgende pagina's wordt het expertteam delier uitgelicht.

NIEUW in 2021
Implementatie

Verpleging & Verzorging (V&V)

Delier

Psychologen

**Extramurale
behandeling**

**Zorgtechnologie
en Innovatie**

**Geriatrische
Revalidatie Zorg
(GRZ)**

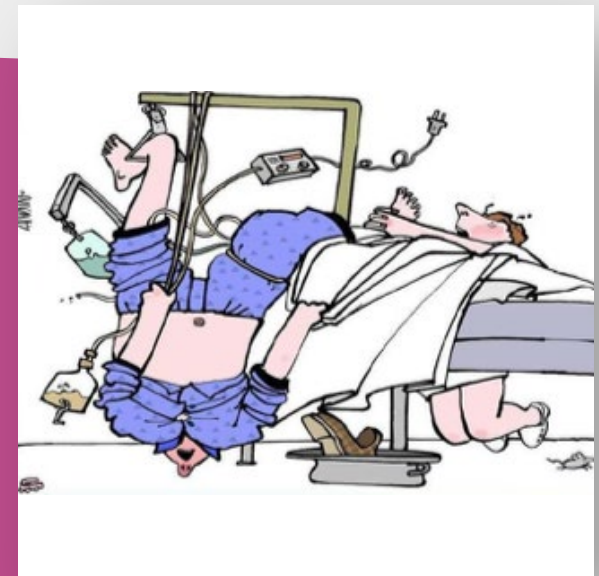

Expertteam uitgelicht: Delier

In de afgelopen jaren is er door het expertteam Delier hard gewerkt aan een **toolkit** met materialen die organisaties kunnen gebruiken om de delierzorg in de langdurige zorg te optimaliseren. In 2021 is de toolkit compleet gemaakt met de **“Leidraad delier in de langdurige zorg. Herkenning en diagnostiek, omgangsadviezen, medicamenteuze aanbevelingen en organisatie van zorg en behandeling”**. De leidraad biedt handvatten voor multidisciplinaire delierzorg. Het bevat state-of-the-art kennis gebaseerd op verschillende richtlijnen en advies over hoe dit vorm te geven in de zorgorganisatie. Bekijk ook de overige materialen zoals een filmpje, presentatie en een **patiëntenfolder**. Ook zijn de ‘Vuistregels implementatie delierzorg’ ontwikkeld, een handig stappenplan waarmee zorgorganisaties zelfstandig aan de slag kunnen.

Stil delier

Delier

VUISTREGELS IMPLEMENTATIE DELIERZORG

Vorbereiding

- 1) Benoem een kartrekker die de implementatie gaat begeleiden.** Iemand die enthousiast is, de inhoudt kent, gestructureerd volgens plan werkt. Stel een tweede verantwoordelijke aan (in de lijn)
- 2) Stel een werkgroep implementatie samen** Vertegenwoordiging van iedereen die het thema raakt, bijv.: zorgverleners, beleid- ICT en communicatiemedewerkers
- 3) Organiseer een startbijeenkomst met de werkgroep implementatie** Enthousiaste/originale start
 - Vergelijk huidige situatie met gewenste situatie Wat doen we al en wat kan beter a.d.h.v. UKON Leidraad delier? Wat zijn knelpunten? Wat is er nodig om dit op te lossen?
- 4) Maak een plan van aanpak** Waarom doen we dit? Wat willen we bereiken?
 - Maak een planning
 - Wie is waar verantwoordelijk voor in de planning?
 - Geef delierzorg een structurele plek (inhoudelijk en organisatie breed) binnen de organisatie. Door bijv. het opzetten van een expertteam delierzorg (inhoudsdeskundigen) en opstellen/actualiseren van protocol delier:
 - Wie gaat het doen? • Hoe faciliteren? • Welke werkwijze? • Vindbaarheid/bereikbaarheid?
 - Waar starten met pilot? Hoe volgen andere afdelingen?
 - Welke voorwaarden regelen?
 - Commitment management/bestuur • Actuele protocollen • Aanpassingen ECD/werkwijze
 - Verantwoordelijke in de lijn • Thema op kwaliteitsagenda
 - Met welke strategieën uitzetten?
 - Scholing • Reminders • Informeren • Coaching on the job
 - Denk vooraf na over borging (zie vuistregel 9) Wat is er nodig om te blijven werken volgens protocol?
 - Denk vooraf na over evaluatie (zie vuistregel 10)
 - 0-Meting a.d.h.v. casuïstiek bespreking met de volgende vragen:
 - Hoe vaak komt een delier voor? Hoe vaak hadden we een delier eerder kunnen ontdekken?
- 5) Stel een communicatieplan op** Wie ga je informeren? Over wat? Op welk moment? Betrek hierbij de afdeling communicatie.

Implementatie

- 6) Start pilotfase met o.a. het expertteam delierzorg** Zorg voor bekendheid van het expertteam, houdt bij hoe vaak er gebruik van wordt gemaakt en welk advies wordt gegeven door het expertteam.
Maak een plan hoe expertteam delierzorg blijvend gebruikt kan worden en expertise gewaarborgd blijft bij afwezigheid.
- 7) Integreer delierzorg in reguliere zorg**
 - MDO • Zorgdossier • Zorgplanbespreking • ECD • Gedragsoverleg • Patiëntenfolders
 - Protocol delierzorg • Afstemming op andere protocollen
- 8) Monitoren vernieuwde manier van delierzorg** De werkgroep implementatie monitort vorderingen, knelpunten, winst m.b.t vernieuwde manier van delierzorg en stuurt waar nodig bij. Zorg daarnaast voor terugkoppeling op de voortgang naar de teams en andere betrokkenen.

Borging

- 9) Zorg voor blijvende vastigheid door aandacht te hebben voor werken volgens protocol**
 - Structurele eigenaar thema delierzorg
 - (eventueel) Aangepaste werkwijze vastleggen in een protocol incl. rol verantwoordelijke delierzorg
 - Maak afspraken wanneer het protocol geëvalueerd moet worden (bijv. na 3 jaar)
 - Inbedden in training nieuwe medewerkers
 - Stel eventueel een verbeterplan op
- 10) Zorg voor periodieke blijvende aandacht voor evaluatie van delierzorg**
 - Heb blijvende aandacht voor de evaluatie van delierzorg.
 - Ga na of er nog gewerkt wordt volgens het proces in het protocol delier & herhaal de 0-meting (cijfermatig & casuïstiek) en vergelijk

UKON Expertteam Delier in te schakelen voor advies:
ukon.elg@radboudumc.nl

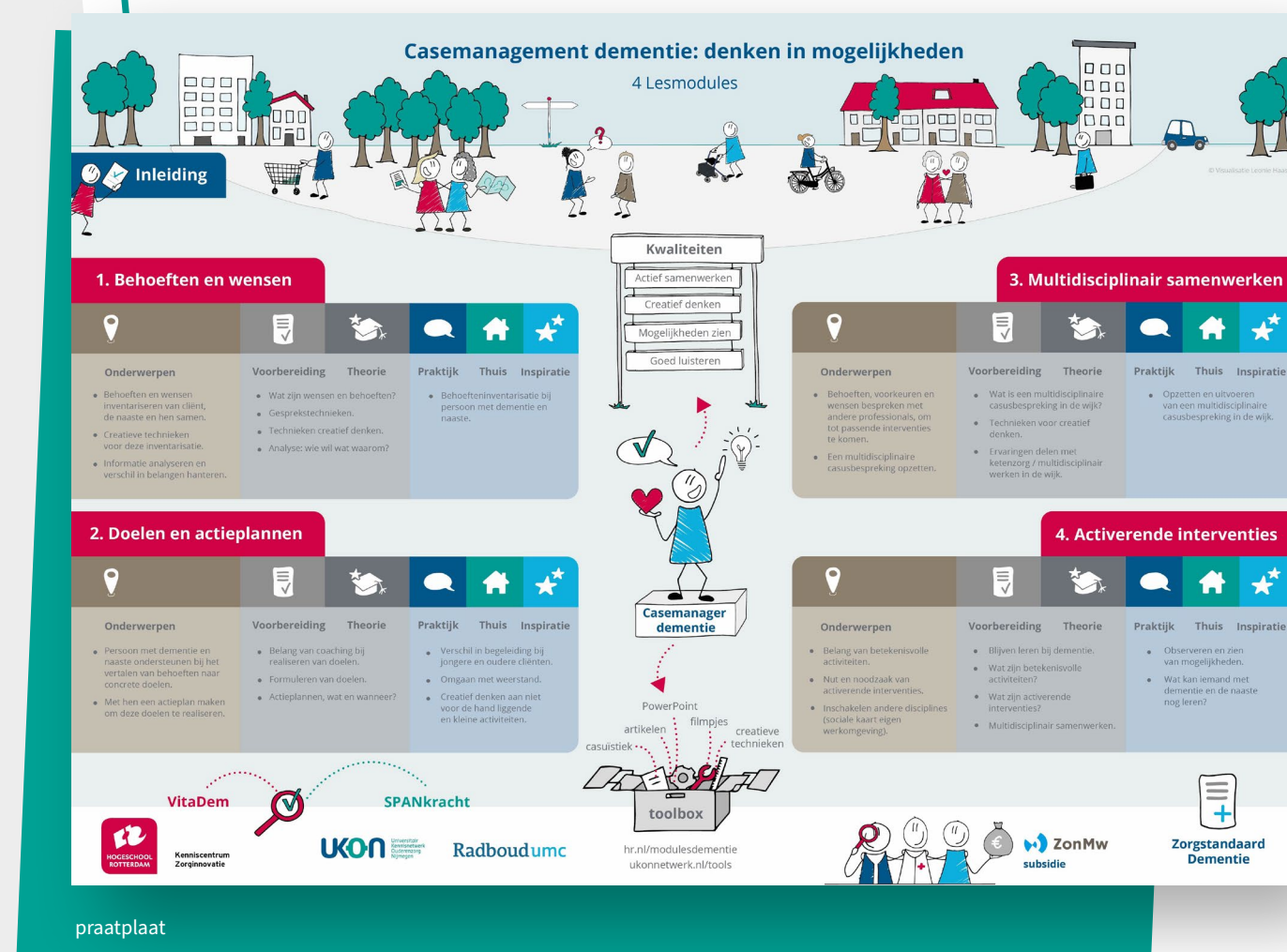
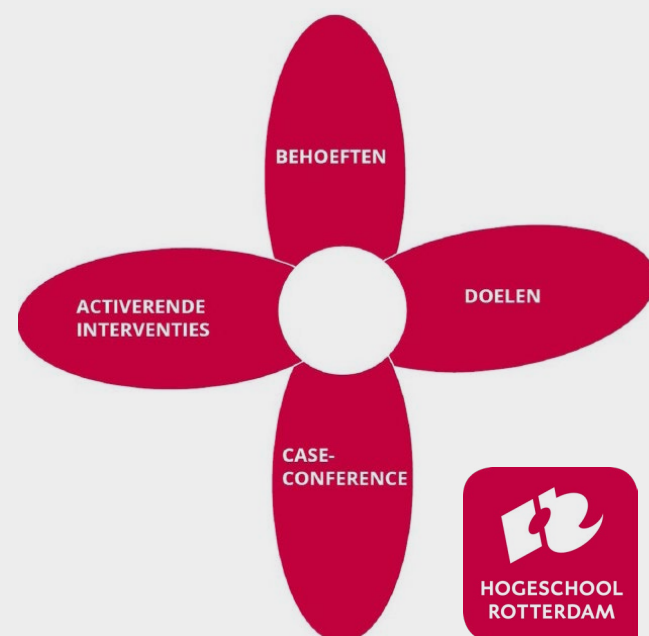
Bekijk de UKON Toolkit delier voor meer informatie:
[UKON Toolkit delier](#)

Nieuwe tool in 2021

Denken in mogelijkheden

Denken in mogelijkheden bevat vier lesmodules voor docenten die casemanagers/dementieverpleegkundigen opleiden of nascholen. In de lesmodules krijgen casemanagers en dementieverpleegkundigen handvatten om cliënten te helpen hun behoeften onder woorden te brengen, deze te vertalen naar uitvoerbare activiteiten en om cliënten te adviseren en motiveren om een passende interventie te volgen. Dit draagt bij aan de kwaliteit van leven van mensen met dementie en bevordert onder andere het zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.

Denken in mogelijkheden is ontwikkeld door het Kenniscentrum Innovatie van Hogeschool Rotterdam in samenwerking met het UKON.

TROTS OP

YouTube & LinkedIn

In 2021 hebben de verschillende sociale media kanalen van het UKON een mooie groei doorgemaakt. Voor het UKON is het van belang om alle beschikbare kennis te blijven delen met het netwerk, dit gebeurt enerzijds via de UKON-website en anderzijds via LinkedIn en YouTube. Op LinkedIn maakt het UKON ook een mooie groei door, zo hebben wij meer dan 2000 volgers. Voor het UKON is LinkedIn niet alleen een platform waarop informatie naar de volgers gezonden wordt. Het is voor het UKON ook een platform waarop wij de interactie met de onderzoekers en andere zorgprofessionals kunnen aangaan. Kortom, onze sociale media zitten in de bloei van hun leven. Iets waar wij als UKON erg trots op zijn!

Het YouTube kanaal bestaat inmiddels uit een mooie mix van gevarieerde content. Er staan onder andere video's over verschillende projecten online, de webinars maar ook de plenaire sessies van het symposium. Gemiddeld genomen hebben de video's op het kanaal ruim 100 views met uitschieters richting de 800 views, iets waar we als UKON erg trots op mogen zijn.

Film uitgelicht

Vanuit het onderzoeksprogramma Neurologische aandoeningen creëerde Willemijn van Erp in samenwerking met Jan Lavrijsen, Benno Overbeek, Henk Eilander een masterclass LBS. De laatste jaren is de zorg voor mensen met LBS, mede dankzij de inzet van de Hersenstichting en het expertisenetwerk EENnacoma ingrijpend veranderd. Zorgverleners, zoals artsen, verpleegkundigen en therapeuten, hebben grote behoefte aan meer informatie over LBS. Omdat de zorg onder grote druk staat en het moeilijk is om experts door het hele land scholing te laten geven, heeft EENnacoma een innovatieve oplossing bedacht, namelijk een online Masterclass LBS.

Met de online masterclass over LBS van 45 minuten, die gratis online beschikbaar is, kan iedereen die zorg verleent aan patiënten met LBS de belangrijkste feiten leren kennen.

EENnacoma Masterclass LBS:
Kijk op bewustzijn

RESULTATEN IN DE PRAKTIJK

Naast het ontwikkelen en verspreiden van kennis, stimuleert UKON de *toepassing* van nieuwe kennis in de praktijk. Hoewel er een aantal basisprincipes zijn voor succesvol implementeren, blijft dit maatwerk en vraagt het continu aandacht.

In dit speerpunt helpen we de UKON-onderzoekers om hun resultaten zo te vertalen dat deze concrete en in de praktijk toepasbare kennis/tools opleveren. Daarnaast bieden we de zorgorganisaties handvatten om nieuwe kennis in de praktijk te laten landen.

Binnen het netwerk is geïnventariseerd welke beschikbare UKON-tools geïmplementeerd zijn binnen de UKON-zorgorganisaties. De uitkomsten van deze inventarisatie zijn gedeeld met alle partners waarna het gesprek hierover is gevoerd. Dit zijn ook de eerste stappen geweest in de bewustwording welke beschikbare kennis de organisaties nog kunnen toepassen.

Expertteam implementatie

In dit expertteam nemen professionals uit zeven UKON-organisaties deel, waaronder science practitioners en projectleiders/coördinatoren. Het expertteam richt zich op:

- uitwisselen van ervaringen, successen en knelpunten bij implementatie in de praktijk
- kennisoverdracht over de verschillende stappen in het implementatieproces zoals samenstelling projectteam, stakeholderanalyse en gedragsverandering.
- meedenken bij ontwikkeling van UKON tools, zoals bij de handreiking Delier.

Raadpleeg de Implementatie-Expert

Sander Ranke, netwerkcoördinator, kan gevraagd worden om advies te geven of mee te denken met implementatievraagstukken in de UKON-organisaties. Science practitioners maken hier graag gebruik van en zeker ook de UKON-onderzoekers. Zo is Sander steeds vaker en steeds eerder in het onderzoeksproces al betrokken om te adviseren bij het opstellen van implementatiewijzers.

'Ik kreeg een envelop thuis gestuurd met de implementatiewaaier! Wat een top ding, daar ga ik zeker mee aan de slag. Wat een leuke implementatietool. Heel praktisch, gemakkelijk te vinden.'

TROTS OP

De UKON-kenniswaaier

Of het nou gaat om de thema's depressie, dementie (op oude en jonge leeftijd), antipsychotica of delier, onze kenniswaaier geeft overzichtelijk weer welke tool(s) een zorgverlener kan inzetten. In de waaier staat elke tool kort omschreven, er is direct te zien voor welke doelgroep deze bestemd is én wie ermee kan werken. Via de QR-code kom je op de toolpagina waar je informatie en materialen (zoals trainingen, zorgprogramma's, handreikingen en e-learnings) kunt inzien.

Bekijk UKON-kenniswaaier

Vraag UKON-kenniswaaier **aan!**

Sander Ranke

Hybride UKON-symposium

Op 28 september vond het UKON-symposium 'Hoe speciaal ben jij?' plaats. Het was een inspirerende en leerzame dag over zeven bijzondere doelgroepen in de langdurige zorg, met dank aan dagvoorzitter Raymond Koopmans, Anno Pomp, Bas Leerink, Debby Gerritsen, Christian Bakker, Jan Lavrijsen, Gea van Dijk, Riët Daniël, Ruth Veenhuizen en Frank van der Lende. De sessies van de keynote-speakers staan online!

TROTS OP

De kracht van het netwerk!

Dit jaar zijn er 25 break-outs sessies (workshops) verzorgd en waren er 12 deelnames aan het kennisfestival door 67 zorgprofessionals. Er waren uiteindelijk 222 fysieke deelnemers aanwezig en 250 online deelnemers.

*Het UKON-symposium
is van UKON,
voor en door UKON.*

Waardering

94% van de bezoekers vond het een inspirerende dag en 81% vond de livestream goed.

Inspirerende dag gehad!
Goede organisatie met
leuk gevuld tasje bij
binnenkomst en een
heerlijke lunch.

Alles was goed verzorgd
en een leuke mix aan
break out sessies.

Het symposium was zeer
goed te volgen via de
livestream! Echt een top
ervaring!!! Ik voelde me
betrokken, dit deden de
sprekers perfect.

De winnaar van de Hans van den Bosch-prijs van 2021 is: Irene Haslinghuis, activiteitenbegeleider en Mimi Gerrits, yoga docent - Kalorama met hun workshop 'Dementie en yoga, een zinvolle activiteit'. Elk jaar

reiken we de Hans van den Bosch-prijs uit aan de best beoordeelde workshop op ons symposium. Ter ere van de (eerdere) winnaars en ter inspiratie voor alle toekomstige workshopleiders is er een galerij gemaakt.

Galerij
Hans van den Bosch-
prijs

Samenwerkingen

Het verbeteren van de ouderenzorg doe je natuurlijk nooit alleen.

Het UKON is een netwerk met veel partner-organisaties:

Radboudumc

Colofon

Redactie | Luuk van den Reek, Oshra Mulder, Marlies van Kordelaar,
Sander Ranke, Anneke Poelen, Anke Persoon, Debby Gerritsen,
Raymond Koopmans, Deborah van Leeuwen

Eindredactie | Oshra Mulder

Beeldmateriaal en stockfoto's | Oshra Mulder

Fotografie | Milou Vossebeld Photography

Vormgeving en opmaak | Hoogstede ontwerpt

Met dank aan iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan dit jaarverslag.

Schrijf je in voor onze nieuwsbrief

Contact & informatie

Heb je nog vragen? Neem gerust contact met ons op.

Geert Grooteplein 21, route 149

6525 EZ Nijmegen

Telefoon: 024 361 81 81

Email: ukon.elg@radboudumc.nl

